

เปรียบเทียบพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักเรียนระหว่างโรงเรียนในและนอกเครือข่ายรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่
COMPARISON OF STUDENTS' SMOKING BEHAVIOR INSIDE AND OUTSIDE OF SCHOOL NETWORKS AGAINST TOBACCO

กนกวรรณ ชมเชย 4736288 PHPH/M

วท.ม.(สาธารณสุขศาสตร์) สาขาวิชาเอกสุขศึกษาและพฤติกรรมศาสตร์

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : ผศ.ดร. มณฑา เก่งการพานิช, ปร.ด., รศ.ธราดล เก่งการพานิช, พบ.ม.,
ผศ.ดร.ลักขณา เดิมศิริกุลชัย, ปร.ด.

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงสำรวจแบบตัดขวางนี้ เพื่อศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมการสูบบุหรี่ ความรู้ที่เกี่ยวกับบุหรี่ เจตคติต่อการไม่สูบบุหรี่ และทักษะที่สัมพันธ์กับการสูบบุหรี่ ของนักเรียนในโรงเรียนเครือข่ายรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่กับโรงเรียนที่ไม่เป็นเครือข่าย โดยกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชายและนักเรียนหญิงที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนที่อยู่ในเครือข่ายครูและโรงเรียนที่ไม่ใช่เครือข่ายครู ของมูลนิธิรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ จำนวน 936 คน เลือกตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงตามเนื้อหา และความเที่ยง วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของความรู้อย่างเกี่ยวกับบุหรี่ เจตคติต่อการไม่สูบบุหรี่ ทักษะที่สัมพันธ์กับการสูบบุหรี่กับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ และกับการเป็นนักเรียนในโรงเรียนในและนอกเครือข่ายครูรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ โดยใช้สถิติ t-test

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 936 คน ประกอบด้วยนักเรียนในโรงเรียนเครือข่ายครู จำนวน 459 คน (ร้อยละ 49.0) และนักเรียนในโรงเรียนนอกเครือข่ายครู จำนวน 477 คน (ร้อยละ 51.0) นักเรียนมีพฤติกรรมการสูบบุหรี่ ร้อยละ 2.7 โดยนักเรียนในโรงเรียนเครือข่ายครู พบร้อยละ 1.7 ขณะที่นักเรียนในโรงเรียนนอกเครือข่าย พบร้อยละ 3.6 สูงกว่านักเรียนในโรงเรียนเครือข่ายกว่า 2 เท่า การเปรียบเทียบระหว่างนักเรียนในเครือข่ายและที่ไม่ใช่เครือข่าย พบว่า ความรู้เกี่ยวกับบุหรี่ของนักเรียนในโรงเรียนเครือข่ายมีระดับคะแนนเฉลี่ยสูงกว่านักเรียนของโรงเรียนนอกเครือข่ายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = 3.50, p < 0.001$) ค่าคะแนนเฉลี่ยของเจตคติต่อการไม่สูบบุหรี่ของนักเรียนในโรงเรียนในเครือข่ายกับนักเรียนของโรงเรียนนอกเครือข่ายไม่พบความแตกต่างกัน ($t = 1.31, p = 0.191$) ทักษะที่สัมพันธ์กับการสูบบุหรี่ พบว่า นักเรียนของโรงเรียนในเครือข่ายมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงกว่านักเรียนของโรงเรียนนอกเครือข่ายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = 3.98, p < 0.001$) มากกว่านั้น จากการเปรียบเทียบระหว่างนักเรียนที่ไม่สูบบุหรี่และที่สูบบุหรี่ พบว่านักเรียนที่ไม่สูบบุหรี่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงกว่านักเรียนที่สูบบุหรี่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = 2.28, p = 0.023$) เช่นเดียวกับเจตคติต่อการไม่สูบบุหรี่ ($t = 6.95, p < 0.001$) และทักษะที่สัมพันธ์กับการสูบบุหรี่ของนักเรียนที่ไม่สูบบุหรี่สูงกว่านักเรียนที่สูบบุหรี่ค่อนข้างมากและพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = 8.73, p < 0.001$) ข้อเสนอแนะจากการวิจัย คือ โรงเรียนเครือข่ายควรมีการขยายเครือข่ายให้มากขึ้น ขณะเดียวกันควรให้มีการพัฒนาเชิงคุณภาพ เพื่อให้เกิดการดำเนินงานตามองค์ประกอบ และตามมาตรฐานโรงเรียนปลอดบุหรี่ที่ได้กำหนดไว้อย่างจริงจัง มีการกระตุ้นและติดตามประเมินผลเพื่อให้ดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

คำสำคัญ : พฤติกรรมการสูบบุหรี่ / นักเรียน / โรงเรียนเครือข่าย / รณรงค์ไม่สูบบุหรี่

COMPARISON OF STUDENTS' SMOKING BEHAVIOR INSIDE AND OUTSIDE OF SCHOOL NETWORKS AGAINST TOBACCO

KANOKWAN CHOMCHOEY 4736288 PHPH/M

M.Sc. (PUBLIC HEALTH) MAJOR IN HEALTH EDUCATION AND BEHAVIORAL SCIENCES

THESIS ADVISORY COMMITTEE : MONDHA KENGGANPANICH, Ph.D., LAKKHANA TERMSIRIKULCHAI, Ph.D., THARADOL KENGGANPANICH, M.A.

Abstract

This research studied smoking behavior, knowledge about smoking, reasons for not smoking, and skills related to avoiding smoking, in students attending schools belonging to the Teacher's Network Against Tobacco (TNT) and schools that are not members of the TNT. The sample group consisted of male and female students from grades 7-12, consisting of 459 students (49.0%) in TNT schools and 477 students (51.0%) in non-TNT schools, with a total sample size of 936 students. Selection of the sample group was done through a random sampling method, and data was collected using questionnaires, which underwent quality tests to ensure content validity and reliability. Analysis was done by comparing average knowledge about smoking, reasons for not smoking, skills related to avoiding smoking, smoking behavior, and whether or not a student attended a TNT school, using a t-test.

The results indicate that of the sample group, 2.7% of all students are current smokers, 1.7% are students in TNT schools and 3.6% are students in non-TNT schools. In comparing students in TNT and non-TNT schools, results show that knowledge about smoking among students in TNT schools is significantly higher than students in non-TNT schools, with statistical significance ($t = 3.50$, $p < 0.001$). The differences in reasons for not smoking between students in TNT and non-TNT schools was statistically insignificant ($t = 1.31$, $p = 0.191$). For the average measure of skills related to avoiding smoking, it was found that students in TNT schools scored higher than students in non-TNT schools, with statistical significance ($t = 3.98$, $p < 0.001$). Moreover, in comparing smoking students and non-smoking students, it was found that non-smoking students have higher grade point averages than smoking students with statistical significance ($t = 2.28$, $p = 0.023$). Non-smoking students have much higher scores than smoking students in reasons for not smoking ($t = 6.95$, $p < 0.001$) and skills related to avoiding smoking with statistical significance ($t = 8.73$, $p < 0.001$). The recommendations from this research are that TNT schools should expand their network and implement the objectives and standards of a smoke – free school. There should be future studies to monitor students' smoking behavior and knowledge.

KEY WORDS : SMOKING BEHAVIOR/STUDENTS/SCHOOL NETWORKS/
AGAINST TOBACCO

203 pages